

Pastýřský list na zahájení nového církevního roku

Milí spolubratři v kněžské a jáhenské službě, milé sestry a milí bratři v Kristu Ježíši!

I. Začínáme nový církevní rok, ve kterém si opakovaně připomínáme a také nově prožíváme dějiny naší spásy. Není to jen pouhé připomenutí toho, co se během historie spásy událo, jde zároveň o naše povzbuzení a uschopnění k tomu, abychom se spásy nově otvírali a opětně ji přijímali. A v tom je i smysl toho, že se snažíme každý rok si stanovit slovo z Písma svatého a po celý rok ho žít. Užíváme ho jako prostředku, který nám společně napomáhá ve výstupu k Bohu a v evangelním zrání. Slovo, vybrané na církevní rok, který začínáme, je ze 17. kapitoly Janova evangelia, která je Ježíšovou modlitbou k Otci, modlitbou před smrtí, před jeho vlastní obětí, ve které je On sám současně i obětujícím veleknězem. Proto se tato kapitola výstižně nazývá Ježíšova velekněžská modlitba. Vybrané slovo je jejím 17. veršem a zní: **„Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.“**

II. Kdo je svatý a co znamená posvětit? Svatý je především Bůh. Svatost je jeho základní vlastností. V Písmu svatém je Bůh zobrazován jako svatý ve své velebnosti, tajemný ve své nadpřirozené jinakosti, vznešeně vzdálený od člověka, hříchu a země. Svatost u člověka se vyjadřuje právě v souvislosti s Bohem. Svatý člověk je takový, který je vzdálen od hříchu, zloby a nečistoty, aby mohl uskutečňovat Boží záměry. Svatost u člověka, který bývá poskvřován zlem, hříchem, má tedy i požadavek mravní, klade nárok na jeho jednání, ve kterém se má s tímto zlem a hříchem rozejít. To je proces posvěcování, který ovšem zdaleka není výsledkem samostatné činnosti člověka, ale především Božího působení, je Božím darem. Pro nás, lidi, je viditelným vzorem Boží svatosti náš Pán a Spasitel, Bohočlověk Ježíš Kristus. Byl nejen dokonalý bez jakéhokoli stínu hříchu, ale také naprosto oddán Bohu Otci, s ním dokonale jedno v jeho vůli a plánech. A on chce i nás učinit sobě podobnými, chce nás posvětit.

III. Co to znamená prakticky? Žijeme uprostřed světa, denně zaboření do jeho víru se vším všudy. Styl a smýšlení světa nám více či méně proniká pod kůži, ať chceme nebo ne. I když se bráníme, neubráníme se zcela. Náš každodenní život je stále víc poznamenáván konzumním způsobem života. Tak jak se daří naší společnosti ekonomicky stále lépe, objevuje se stále větší a lákavější nabídka zboží a služeb. Působí to na nás na každém kroku: z médií, reklamy, z obchodů a zvláště supermarketů, kde dnes mnozí naši spoluobčané tráví celé své volné dny. A všeobecná je snaha nás přesvědčit, co vše potřebujeme k našemu štěstí, bez čeho být nemůžeme. Patří do toho nejen nabídka zboží, ale i zážitků a to i z intimního, sexuálního života. Svědčí o tom i spousta reklam na internetu, které zcela proti naší vůli se valí do našich počítačů, svědčí o tom i styl nezávazného partnerského života většiny společnosti včetně vlivných osobností. Některé také tímto způsobem žijí a dávají to dokonce na odiv. A snahou celého toho konzumního proudu je vytvořit pro člověka klamnou iluzi štěstí a touhy po něm. Jakoby v tom zaznívala ozvěna toho, čím zlý duch sváděl první lidi k hříchu: „budete jako Bůh“ (Gen 3,5). Objevuje se však mezi dnešními lidmi už i ozvěna zklamání, které tito lidé zažili, když ďábelské lži podlehl: „poznali, že jsou nazí“ (Gen 3,7), tedy ubozí. Ano, přichází i toto bolestné vystřízlivění: ve starostech, nezajištěnosti, ba i v dluzích z mnoha půjček, vytvořených ve snaze mít všechno a hned...

Z toho zmateného kolotoče se musíme vytrhnout, osvobodit a pomoci i druhým. Ale jak? A tady zaznívá Ježíšovo slovo: „poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými“ (Jan 8,32) a také ona Ježíšova modlitba za nás: „posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda“ (Jan 17,17). Jde tedy o to „posvětit se“, přiblížit se Bohu, který je svatý, povýšený nad tímto světem. Jak? Skrze svátosti, zvláště křest a Eucharistii, a skrze Boží slovo, které je pravda. Pravda o Bohu, o světě, o člověku. Ano, to je lék, proti bolesti dnešního světa, jeho předstírání a klamavosti: Boží slovo. To není jen obyčejné slovo. Má totiž v sobě sílu uskutečňovat to, co nabízí, o čem vypovídá. Je ovšem třeba ho naplno přijmout a žít, bez podmínek „jestli“ a „kdyby“.

IV. To se ovšem musíme naučit. Vstupme tedy do školy Božího slova! Co to znamená?

1) Denně brát do ruky Písmo svaté a číst ho. Nejsou třeba dlouhé úryvky, ale tolik, abychom si z toho pro sebe odnesli poučení, povzbuzení, impulzy pro život a jeho směřování.

Je ovšem třeba číst vytrvale a systematicky, abychom Písmo svaté a v něm obsažené Boží slovo dobře poznali. Už svatý Jeroným na přelomu 4. a 5. století říkával, že neznalost Písma je neznalostí Krista. Pomocí pro systematickost mohou být například texty denní četby ke mši sv., nebo plány každodenního čtení pro denní tichou chvíli, anebo jiný zvolený systém. Začínáme-li s pravidelnou četbou, je lepší začít evangelií a Skutky apoštolů, než Starým zákonem.

2) Písmo svaté však nestačí pouze číst, je třeba také rozumět čtenému textu. Jistě je vhodné, když máme někoho zkušeného, kdo je schopen nám text vysvětlit. K tomu jsou vhodná biblická setkání ve farnostech, v biblických kroužcích a podobně. Dnes jsou ke koupi nebo na internetu i vhodné výklady textů a komentáře, které nám pomohou textu porozumět.

3) Po přečtení textu je třeba se nad ním zamyslet, abychom pochopili, co si z toho odneseme do svého života, k jeho proměně a povzbuzení. K tomu například slouží ona denní tichá chvíle. Písmo svaté totiž nestačí jenom číst, je nutné je žít! K tomu je především určeno! Je to slovo pro život, slovo života. Jak je zmíněno výše, je to slovo, které má v sobě sílu náš život proměňovat, dělat ho lepší, blíže k Bohu, posvěcovat. Vždyť Ježíš se za nás modlil: „*posvět' je pravdou; tvoje slovo je pravda*“. Žít Boží slovo především znamená porovnávat toto slovo s jednotlivými situacemi našeho života, s výzvami, které tyto situace pro naše jednání přinášejí, a hledat v něm odpověď na tyto výzvy a návod jak v jednotlivých případech jednat. Znamená to mít sílu jít proti proudu společnosti, proti její mentalitě a smýšlení a naopak vnášet do ní svým jednáním a svými názory Boží pohled a Boží řešení, dané jeho slovem. Nebojme se. Budeme-li Božímu slovu věrní, dá nám sílu obstát a budeme pro společnost požehnáním, i když ne vždy nám bude společnost tleskat.

4) K Bohu ovšem nejdeme každý sám, jdeme jako církev, tedy jako společenství. Proto je důležité, když i Boží slovo nás formuje a posvěcuje jako společenství. Znamená to, že svoje zkušenosti s žitým Božím slovem si nenecháme pouze pro sebe, ale budeme si je navzájem sdílet a navzájem se povzbuzovat. Pozor, nejde o vzájemné vychloubání, vždyť často ani není čím se v našem jednání a v našich selháních chlubit. Jde o to, že tím vzdáme chválu Bohu, protože to je jeho slovo a jeho působení a síla, která se projevila na naší slabosti. Ukáže se tím, jak je Bůh věrný, jak dodržuje své sliby a pomáhá těm, kteří na něho a jeho slovo spoléhají. Možná budeme mít ze začátku potíže se druhým otvírat a dávat jim nahlédnout do našeho života, ale s Boží pomocí to lze překonat. Zvláště když zjistíme, že naší sdělenou zkušeností s žitým Božím slovem přineseme povzbuzení a obohacení nejen druhým, ale i sobě. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že zkušenost, o kterou jsem se podělil s druhými, jsem musel formulovat, abych ji mohl sdílet. Tím jsem si ji ovšem dobře zapamatoval, takže, když přišly zkoušky a krize, moje vlastní zapamatované zkušenosti mě povzbudily v důvěře v Boží lásku a věrnost. To je také důvod, proč jsem si jako své biskupské heslo zvolil text, který vyjadřuje i moji zkušenost s Bohem: „*credimus caritati – my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám a věříme v ni*“ (1Jan 4,16).

Milé sestry a milí bratři. Jak jste poznali, začínáme v naší diecézi rok Božího slova: čteného, rozjímaného a žitého. Jednotlivě i společně. Není to ovšem jen v naší diecézi, ale v celé církvi. Svatý otec totiž na tento rok svolal biskupskou synodu, jejímž tématem je právě slovo Boží. Kéž naše snaha a naše praxe žití Božího slova je příspěvkem k životu celé univerzální církve, s níž chceme takto držet krok.

Modlím se za každého z vás, aby se na vás všech splnila Ježíšova prosba z velekněžské modlitby: „*posvět' je pravdou; tvoje slovo je pravda*“ (Jan 17,17).

Váš bratr a váš biskup + František.

Plzeň, slavnost Ježíše Krista Krále 2007

Č.j.: 1936/2007

(Přečtěte, prosím, při bohoslužbách na 1. neděli adventní, 2. prosince 2007.)